

Nåsvargen

Årgång 15 nr.2, utkommer med två nr. per år juni & dec.
Dec. 2008 NÅS HEMBYGDSFÖRENING PRIS 30 KR.

Höstbild av Finnpörtet vid Oxfallet på Nås finnmark

Denna rökstuga började byggas så sent som på 1860-talet och den förste som bodde här var Fredrik Jansson född 1804 och stället kallades då Fredrikes han dog 1865 och därefter bodde hans dotter Lena där tills hon avled 1916 taken skall sedan ha restaurerats 2 gånger på 1930-talet och på 1980-talet Stugan var bolagsägd sedan slutet av 1800-talet

För allmän kännedom!

Utdrag ur.....

Gunnar Tysks minnesfonds stadgar.

Fonden har bildats genom insamling från allmänheten med anledning av Gunnar Tysks bortgång 1976-01-14

Ändamål: Avkastningen skall gå till ändamål som främjar hembygdskulturen i Nås.

Förvaltare: Fonden förvaltas av Nås Hembygds-förenings styrelse vilken har efter infodran av yttrande från en representant för Gunnar Tysks anförvanter besluta om till vem eller vad fondens avkastning skall gå.

Utdelning: Utdelningen sker när förvaltaren så bestämmer, dock högst en gång per år.

Sekreterare och Kassör för fonden är

N-E Jons Tel. 0281/30556 och

pg. 4401600-4 Gunnar Tysks minnesfond

En påpekan och tillrättavisning

I förra numret nämndes att Okkoberget bebotts bl.a. av Håbbertsslakten, de har troligen bott där någon tid men det har varit Lars Petters som ialla fall bodde där på första och framåt senare delen av 1900-talet. Jag har haft kontakt med Stig Viberg ättling till Lars-Petter Persson, han bor nu i Grängärde men bodde i Okkoberget i mitten av 1900-talet och framåt.

Tack Stig för att Du kontaktade mig om detta. (Flatberget innefattar rätt många ställen så det har gjort att jag trodde Lars-Petters låg på Järnasidan) (omkring eller samma som Dannäsfalllet?)

På omslagshilden i förra utgåvan blev fel namn på lärarinnan, hon skall heta Augusta Matsson.

Nåsvargen

Ansvarig utgivare

Nils-Erik Jons tel. 30556

Utges 2 nr/år juni-dec

Mellanborg 208 78053 Nås

Lösar, pris 30 kr.

ne.jons@postmail.com

Annonsritare Rålg Päär

Nås Hembygdsförening

Ordinarie ledamöter

Ordf. Nils-Erik Jons

Sekr. Stugfogde, Lennart Blixt

Arkivarie, Gunilla Ehnström

V. Ordf. Magasinsfogde, Bengt Axel Ehnström

Fühodfogde, Thorsten Eirydh

Serveringsansvarig, Carin Hermansson

Utställningsansvarig, Vicky Arcey

Suppleanter

Kassör, Marianne Flodin

Willy Gustafsson Ledamot

Ingvar Rosén Ledamot

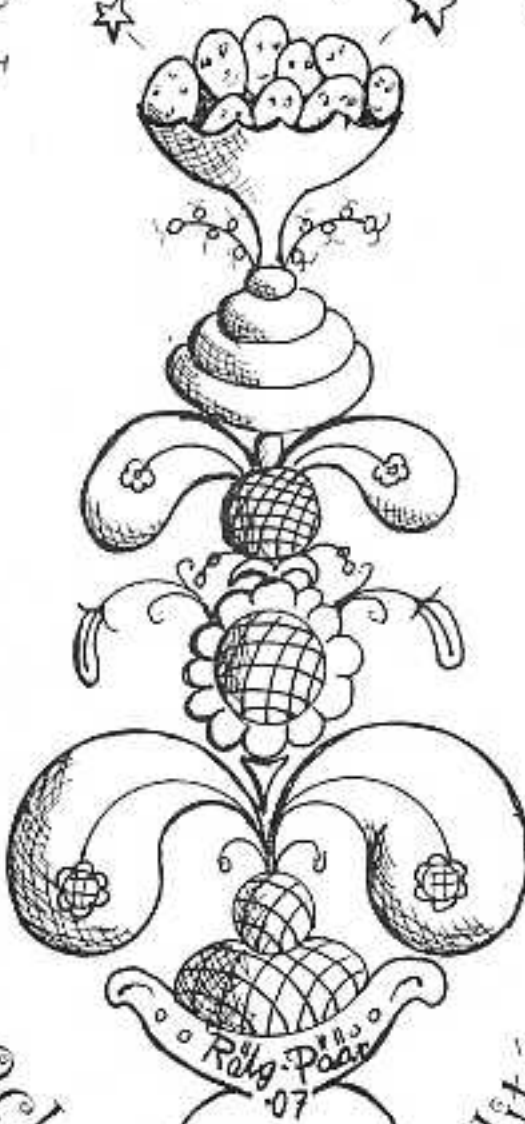
Byns Mats Laesson Ledamot

Kerstin Soderman Ledamot

Distributör av "Nåsvargen"

Hed Gunnar Larsson

...Potatisen med anor...

...och ögon för kvalité...

Bröderna Olérs AB.

Nederborg Nås.

Telefon 0281 — 30 261

JULMENY

VÄLKOMSTDRINK

Pommac

FÖRRÄTT

Lax, sillbit, med jolpäron

DRYCK

Julmust

VARMRÄTT

Julskinka, Köttbullar, Karri,

Fläskfilé, Reuben.

EFTERRÄTT

Isade bär med glass och chokladsås

DRYCK

Cider, bordsvatten.

Kaffe eller cocacola.

Vi levererar, ni serverar !!

.En riktigt skön helg önskar När med När-sonal !

NÅS SERVICECENTER AB.

TEL. 0281-302 19

Klassfoto vid sekelskiftet utanför norra väggen vid Mellanborgs skola

Överst. Skolläraren Tupp Olof Olsson.

Från vänster. Robert Blixt, Ester Nylander, Tapp Kerstin Persson, Kari Jonsson sittande, Nils Karlén, Eva ?, Israels Lars Johansson, Brita Andersson sittande, Bröderna August o Lars Örn, Olga Lindkvist ? sittande.

Tupp Olle gick i så rask takt att barnen måste springa för att hinna med honom. På vintern åkte han skridskor i rask takt på älven ofta med en sparkilknande kälke. Skridskorna var svåra att få sittande stadigt.

Fotot och uppgifter erhållet av Sven Olof Olsson från Vedeväg barnen till skolläraren Tupp Olof

...JULEN
NÄRMAR
SIG OCH
DET SKALL
VARA:
MJÖLK TILL
GRÖTEN,
POTATIS
TILL LUTFIS-
KEN OCH
SÅ JUL-
GRAN FÖR-
STÅSS !!!

KATRINAS GÅRD
SÅ

...VI ÖNSKAR ALLA NÄSBOR EN GLAD
OCH SNÖVIT JUL!!!!
mjölk potatis skog
telefon 0287-30102 el. 30078

Nederborgs Folkskola

Från Nås folkskola klass 4,5,6 troligen år 1920 barnen födda 1908-1910

Från vänster inne på verandan innanför pelarna.

Anna Larsson Blixt, Anna Eriksson Blixt, två okända, Mats Kari, Elsa Wallgren, (på andra sidan pelaren) - Slabb Anna, (Skollärare Linghardt ovan), Bajer Jenny ?, Hagfons Ester, Sundpetters Ida, Anders Lars, Anna Flodin, (halva huvudet synligt okänd), Erik Flodin, Lärarinnan Elin Olsson, (under henne okänd), Knutes Anna, Fäktar Karl, (delvis skymd okänd), ?Vestling, okänd, Astrid Ek, ? Söderman, Lärarinnan Ester Linghardt, okänd, Slaktar Olsson, Lissmats Anna, Einar Söderman, Oliver Wallin, Knip Ester, Bror Ek,

Från vänster nedanför räcket stående.

Jan Erikes Elsa, Anna Eklund, Edit Sandström, Jont Anna, okänd, Orr Ingeborg, Tipers Anna, Matspers Karl ?, Anna Hodln, Fritztes Ellen, Mases Karl, Israels Signe, Israels Britta ?, Erik Spjut, Jont Lars, Olov Storm, Bror Vesterberg, Israels Elsa, Helge Olsson, Grop Signe, Möckelind Astrid, Sveds Ester, Jenny Lindahl.

Från vänster sittande framre 2 raderna.

Korp Algot, Gunnar Schultsberg, Valle Vallgren, Gösta Viell, Bons Anders, Täpp Wilhelm, Sven Ehnström, Sveds Ernst, Janis Lars, Olov Berg, Gärdspers Axel, Skans Erik, Knutes Lars ?, Esbjörs Olov, Israels Axel ?, Stig Lindahl.

*Fotot lånat av Göran Samuelsson.
Identifiering av Jont Lars (99 år).*

- Backmans Levnadsskildring -

Lik salig dumbom, föddes jag, helt naken till vår jord
Fast jag bort kommit, fullt beklädd upp till vår kalla nord.
Min första bädd bestod Gunäs, av bara hö och strå.
För si jag var av blandad ras, ej mycket undra på.
Men på den tiden, har man sagt, att jag var inte lat.
Ty strax jag skådat dagens ljus så skrek jag efter mat.
Men mor min hon var född med tur, hon bjöd på extra kost
Som passar mig, när jag var svag! - ej skämd det var av frost.
Jag arma kräk, jag fick ej dö, snart var jag alnen lång.
Dock ofta stämde jag i kör, med barnaskri och sång.
Men tiden led jag var ej sen, att följa med dess lopp.
Ty bättre blev jag dag för dag, till både själ och kropp.
Då var ej mitt bekymmer stort, min börda var ej tung.
Nej livet tog jag lika lätt, som son till Sveriges kung.
Men si det kom nog andra dar, som jag fick fresta på.
Att taga ovelt, slita ont, ja mycket mer ändå.
För far min sa, en vacker dag, var son utav vår ätt,
Bör slita ont Guds långa dar, Vill han till kvällen bliva mätt.
Men detta föll ej mig i smak, jag ville läsa blott.
Dock alltför snart jag lära fick, att det ej var min lott.
Och på min vanda bondmanér, blev knappast mycket klok.
Nej slagen blev jag nog för slant, för blott en simpel tok.
Ja mången sagt! Måntro den fan har alla getter kvar.
Men jag kan ge mig fancken på, att nog var hjärnan klar!
Men hur en sak jag hittar på, jag knappast än förstår.
Men se det var ej Guds behag att mannen ensam går.
Jag börjar liksom mången annan söka mig en lös.
Men jag fick gå från by till by, i stuga, stall och fjös.
Till sist jag gått en väg så lång, det fanns ej byar fler.
Där blev jag fast, O Gud förlåt, som alla syndar ser.
Jag fick mig där, en liten lös Beskedlig, snäll och fin.
Men aj, en svärfar fick jag med, ett hår av själva hin.
Och skaparen sa, på sjätte dan, föröks och uppfyll jord.
Det var ej farligt, Jag var den som glömde dessa ord.
Och i det fallet fick jag tro, Att lyckan mot mig ler.
Ty fyra stycken har jag ren, och än kan det bli fler.
Men se det kom en annan sak, som knappt jag kund förstå.
Hur skaffa kläder, mat och vett, i alla dessa små.
Om man sen lik Sven Duvas far, Har litet dela på,
Det blir ej mycket åt envar, det kan man snart förstå.
Men jag har sett sen efteråt, med dag så kommer råd!
Fastän jag läst, I ödets bok, mig väntar ingen nåd.
Ty kör jag ned i stöp och skit, Jag sitter evigt fast.
Kanhända då, men icke förr, måntro mitt hjärta brast.
Ja, blev min levnadsstig bakfram, väl bakvänt blir dess slut.
Var Kristen stretar ju uppåt, det veta vi förut.
När andra ställa kosan upp till harpa spel och sång.
Gör jag en resa ända ner, Knappt tvänne alnar lång.

ur Jons Erik:s arkiv

**nära
dej**

**nära
dej**

**nära
dej**

**nära
dej**

God- jul och Gott Nytt År!

Här finns allt!

nära dej
nära dej
nära dej
nära dej
nära dej

Skansbacken Nås
Åsa telefon
0281 30084

Nära dej

Gammaldags NÄS-Bröllop

Jag har fått en förfrågan om jag visste något om hur ett gammaldags bröllop kunde gå till.

Min mamma berättade att hon i sin ungdom varit på bröllop, detta var i början på 1900-talet.

Kalasets varade i dagarna tre och 80-100 personer var inbjudna, man kan fundera hur så många munnar kunde mättas, men det hade säkert slaktats både Gris och Kalv, men det serverades också pannkaka, korvar, ölsupa, sötost och kanske någonting som kallades klabb.

Jag vet inte om klabb kanske bara äts till vardags. Det bakades av kornmjöl, vetemjöl blandat med mjölk. De kavldes ut till rutor och kokades i vasslan efter messmörskokningen och äts tillsammans med messmör och smör eller vit sås.

Enbärdricka och säkert någon matsup serverades också.

Det berättas att en gubbe som fått litet för mycket innanför västen, lade sig på kökssoffan, tog en ugnspannkaka och lade över bröstet, som en filt och låg där och åt sig mätt.

Natthärberget för alla dessa gäster bestod av någonting de kallade hopbädda. De fick ligga på golvet så många som fick plats både inne i huset och på logen.

Detta kan man kalla bröllopsfest.

Sjö Anna

Så kunde ett Näs brudpar se ut på den tiden.
Beskåda halsprydnaden på bruden. / Sjö Anna

Och Kryckeståt

Bröllopet föregicks av Lysning i tre helger före, då det förekom kryckdragning eller kryckeståt, efter första lysningshelgen där det i Näs kunde se ut som följer. Det kunde skilja mellan socknarna på olika seder, men som för Näs var att man högg en gran och en tall som skulle representera brudparet, tallen för pojken och granen för flickan där tallen skall vara ca. ett yxskäft längre annars skulle trädkronan vara sju yxskäft lång och resten av träet barkat ända ner och längden skulle vara så att minst hela kronan var ovan takåsen och kryckorna restes i regel på var sin sida om ingången med granen på vänster sida när man går in i stugan. Träden höggs i regel på någon av brudparets skog och bars fram av deras närmaste vänner och bekanta i regel på både brud och brudgummens by åtminstone när de var från Näs socken.

N-E Jons

Kryckorna bäres fram av vänner och bekanta
Dragspelaren *Finn Gärds* från vänster bakom
honom på utsidan *Knut Lind, Helmer Larsson,
Erik Larsson Rönn, Alrikes Erik, Georg Larsson.*
Foto från Sjö Anna

Exempel på Resta Kryckor fast bredvid ingången.
Foto från N-E Jons

Ransoneringskalender

24—30 december 1945

Varuslag	Kopang	Giltighetstid		Kopangvärde
		Dån	L. o. M.	
Bröd, mjöl och gryn	RV 57 nam. 60 1667 gram vortbröd eller 1 kg rått bröd eller 1622 gram zafferbrot, franska brödet. 1 kg pepparkakor eller 1 1/2 kg smör smältbröd	11/12	4 jan-46	1 1/2 kg mjöl, skorpor, monnagryn eller 1 kg kornprodukter eller 1750 gram råghröd, rågkaka, grovt kakelsmörbröd (hemtillagade) eller 1 kg havregryn, mjöl eller 2 kg korngrön eller smör, som i enligt 12 i lagen med RV-kopang
Havregryn G 5, Rensningsgryn och vortbröd	A 41	11/12	4 febr-46	200 peng kopporer av alla slag — pr. köpkopang
Köttvaror	S 163, 305, 366 G 407 nam. 411 G 412	11/12	27 dec 31 dec 10 jan-46	200 peng kopporer av alla slag — pr. köpkopang
Tilläggskort G2 Spår talongen på tilläggskort G2 för lätt och lätt.	GS 339, 340	11/12	27 dec	200 peng kopporer av alla slag — pr. köpkopang
Tilläggskort G4 Käglor och Restansörkort och vestigskor	Sm 343 nam. 350	11/12	7 jan-46	200 peng kopporer av alla slag — pr. köpkopang
Ljus	J 27	11/12	31 dec	425 gram ljus — pr. köpkopang
Ljögryn — bors 122 nam.	Ferdonskort-kopang P 30	11/12	31 dec	10 g ljögryn (beställat)
Maffett	Ma 225 nam. 632 Ma 231 nam. 640 K 147—148	11/12	24 dec 21 jan-46 21 jan-46	200 gram maffett av alla slag — pr. köpkopang Kopang gäller till 30 års rekord
Mjölk	M 251 nam. 637 M 252 nam. 640	11/12	24 dec 21 jan-46	Rostat 52 ark 2 1/2 liter mjölk — pr. köpkopang
Öst	Z 61 Z 65	11/12	24 dec 21 jan-46	500 gram smält ost eller 350 gram smör ost — pr. köpkopang
Röggryn, G 2 plommon	X 50	11/12	31 dec	200 gram röggryn eller 1 pulst 100 g 400 gram smält plommon 1 liter av tillag
Socker, sirap	H 137, 138	11/12	21 jan-46	1 kg socker eller 1 kg sirap — pr. köpkopang
Tvättmedel	D 51, 52	11/12	14 jan-46	Tvättmedel
Ägg	A 91	1/12	31 dec	225 gram ägg — pr. köpkopang

* För inkörsmedel, utlösningsmedel, körsedel och kaka gäller L. o. M. den 31 juni 1946 kopangerna 577 L. o. M. 622 till respektive L. o. M. och D. o. M. och kopangerna 637 L. o. M. 480 till respektive L. o. M. och D. o. M.

Förteckning ö ransoneringskort gällande den 1 december 1945.

De kopporer som ej utpräglar i efterföljande förteckning kan inte utbytas.

Inköpskort D 5 Tvål- och rengöringsmedel	Inköpskort A 3 Ägg
Inköpskort GS 5 Mjölk och smör som den varit	Restansörkort för maffett
Inköpskort K 7 Mjöl m. smör, maffett, ostsocker	Restansörkort för mjölk
- Kvoterna för utpräglade inköpskort gäller alla verkliga kort. Tilläggskort, körsedel, restansörkort samt inkörskort för L. o. M. är skiljerade kvotkvoter.

Palmolive har gjort under-
verkt med min hy —
en ljuvlig tvål...
PALMOLIVE
är högsta kopangsvärdet

TITTA!... NU SLIPPER JAG KÄNKA PÅ SÄCKEN!

VÄR HAR SLÄVVAGNAR FÖR ALLA ÄNDAMÅL!

BIL & MASKIN I DALA-JÄRNA AB

TEL. 0281-595700

Ransonerings kalender från 194

Från Hed Gunnar

Dalapakell spelar upp till gammaldans i P1 1966

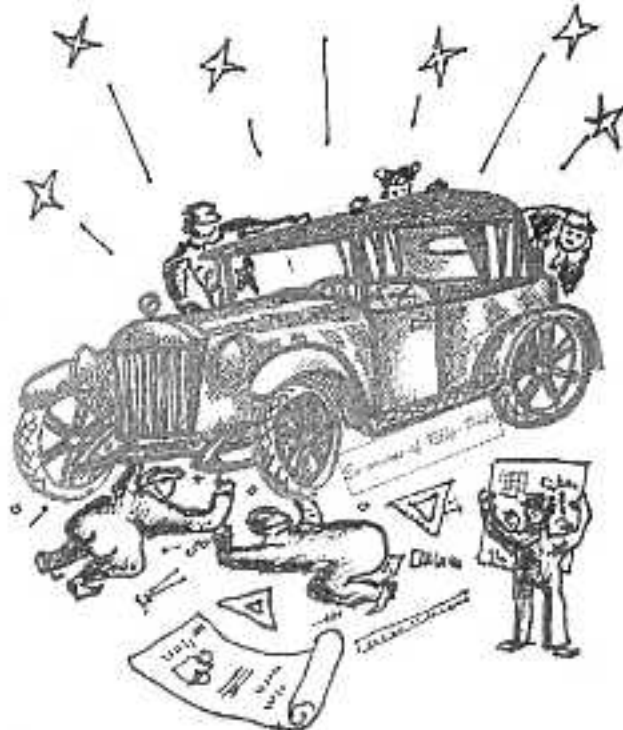
Stående Erik Gästgivar Näs, Kapellmästare Bo Harry Sandin Björbo, Doppens Ragnar Larsson Näs.

Sittande Gustaf Hindriks Floda, Yngve Olofsson Björbo.

Tidningsurklipp från en Dalatidning. Lånat av Sjö Anna.

**SVETSLEGO ÄR EN UNDER
LEVERANTÖR AV BEAR-
BETADE OCH SVETSADE
KOMPONENTER TILL
VERKSTADSINDUSTRIN.**

**VI ÄR GÄRNA MED FRÅN
KONSTRUKTIONSSTADI-
ET OCH DELAR MED OSS
AV VÅR MÅNGÅRIGA ER-
FARENHET.**

svetslego

Industrihuset Grönalid Vänsbro Tel: 0281-109 69
Hemsida: www.svetslego.se

NEDREBORGS FOLKSKOLA

Klass 4 Ht. 1956 Skolbarnen f. 1946

Från Hed Gunn

Bakre raden Från Vänsrer. Mats Jonth, Ove Andersson, Birger Eneroth, Lennart Flodin
Kent Malmström, John Låås. Skollärare Oliver Vallin.

Mellanraden Christer Olsson, Bengt Olov Olsson, Sven Låås, Marianne Gustavsson, Kjell Låås,
Bengt Eriksson, Kjell Johansson, Gunnar Andersson.

Främre raden Anita Svensson, Gunnel Eriksson, Kristina Hemming, Ester Anita Elisson,
Lisbeth Lund, Karin Norberg, Britt-Marie Brusberg.

Älgjaktslag på östra sidan älven i Nås från ca 1935

Fr.v. okänd, Olof Berg, Axel Mattsson, 2 okända, Joseps Lars, okänd, Jönsses Olaf
Framför Elis Söderlund, Larf Erik

Gräsbergets Jaktlag ca. 1952

Fr.v. Jans Erik, Anders Norström, Axel Ehnström, Gustaf Magnusson, Olof Berg, Olars Nils, Larv Eri
Fins Lars, Olle Söderlund, Sigfrid Wallgren, Elis Söderlund, Knip Valter, Erik Wallgren

Kameran monterad av Mats Pettersson Gräsbergets jaktlag

Efter årets Älgjakt kan det vara dags att se på gamla tiders jaktlag från 30 och 50 talet. Samt en automat tagning av Nalle som besökte Gräsbergets plats för älgbensrester.

N-E Jons

En Näskär har varit ut och jagat älg och kommer hem till frun som frågar : har Du fått något ?
Nej men je såg , men hä va för långt höll så je brydd in mä om ta skjuta.
Men Du kan ful ha slängt ett skött ätt han ändå!
Jo hä e ful int för sent än.

Från Esbjörn Jonth

berättad av Erik Blixt

VIKTIGT MEDDELANDE TILL ALLA JÄGARE !!

SIT RIGHT,
SIKTA RIGHT!

...VÅR TILTPLATTA "SIT RIGHT" AVSEDD FÖR
MONTERING I SKOGSMASKINER, VÄGMASKINER
OSV EFTERFRÅGAS NUMER ÄVEN AV ALLA ÄLGJÄ-
GARE MED DEFEKTA JAKTTÖRN II

... MEN NU ÄR DET JUL
OCH VI ÖNSKAR ALLA
NÅSVARGENS LÄSARE
GODJUL!

Kontakta oss för ytterligare information och priser

Närsjövägen 36,
SE-780 53 NÅS

SITRIGHT

Tel 0281-300 30
Fax 0281-59 51 07
Roland 0706-53 02 48
Andreas 0703-74 05 39

oss! Itx hemside

— NUMMER ETT I SKOGEN —

Hemsida: www.sit-right.se • E-mail: mail@sit-right.se

